

ТАҚРИЗ

ба автореферати Усмонзода Зариф Чумабой дар мавзуи «Ҳамкории коллеч ва муассисаҳои фарҳанг дар ташаккули фарҳанги зебоипарастии донишҷӯён» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.9. Назария ва методикаи ташкили фаъолияти фарҳангӣ - иҷтимоӣ (педагогикаи иҷтимоӣ)

Мавзуи мазкур барои илми педагогика ва фарҳангшиносии амалӣ хеле муҳим ва муҳрам буда, барои ҳалли бисёр масъалаҳои рушди таҳсилот ва кори амалӣ-методии муассисаҳои фарҳанг мусоидати фаъол менамояд.

Асоси назариявӣ ва методологии мавзӯ хеле дуруст таҳия шуда, ба ихтисоси «Назария методика ва ташкили фаъолияти иҷтимоӣ-фарҳангӣ» пурра мувофиқат менамояд.

Дар он объект ва предмети таҳқиқот, мақсад ва вазифаҳои он дуруст муайян карда шудааст. Объекти таҳқиқотро фаъолияти муассисаҳои таълимӣ ва фарҳанг оид ба тарбиявӣ-эстетикӣ донишҷӯён дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ташкил медиҳад.

Мақсади таҳқиқот ба ташаккули фарҳанги эстетикӣ донишҷӯёни коллечҳои самти фаъолиятшон техникӣ ва муайян сохтани шароитҳои педагогӣ тақмили кори онҳо оид ба тарбияи эстетикӣ ва ба камол расонидани мутахассисони соҳибкасби худшинос нигаронида шудааст.

Дар доираи ин мақсад вазифаҳои зерини гузошташуда ҳалли худро дуруст ёфтаанд:

- ошкор сохтани проблемаҳои актуалии ташаккули фарҳанги эстетикӣ дар шароити кунунии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон ва муайян намудани ҷойгоҳи коллеч ва муассисаҳои фарҳанг дар ин раванд;

- муайян кардани дараҷаи илмӣ омӯхта шудани проблемаи мазкур;

- асоснок намудани омилҳо ва хусусиятҳои муҳими фарҳанги эстетикӣ ва ташаккули он дар ниҳоди донишҷӯёни коллеч дар раванди фаъолияти таълимию тарбиявӣ ва кори иҷтимоӣ-фарҳангӣ;

- коркарди барномаи педагогӣ ва тавсияҳои асосноки илмӣ-методӣ ҷиҳати тақмил додани фаъолияти коллечҳо ва муассисаҳои

фарҳанг оид ба ташаккули комили шахс дар заминаи фарҳангт эстетикӣ.

Асосҳои назариявӣ ва методологии таҳқиқот ба талабот ҷавобгӯ буда, он ба таҳқиқотҳои олимони ватанӣ ва хориҷӣ дар соҳаи педагогикаи умумӣ ва иҷтимоӣ, назария, методика ва ташкили фаъолияти иҷтимоӣ фарҳангӣ дар самти ташаккули фарҳанги зебоишиносии насли наврас таъя мекунад: Ариарский М.А., Ерошенко И.Н., Ярошенко В.В., Триодин В.Е., В.В. Попов, С. Раҳимов, М. Лутфуллоев, Ф. Шарифзода, Д. Латифзода, А. Саидов, А. Нуров, А. Миралиев ва диг.

Мероси педагогӣ ва мутафаккирони намоёни халқи тоҷик, ғоя ва ақидаҳои олимони хориҷи кишвар доир ба худшиносии миллӣ, ҷойгоҳи арзишҳои миллӣ ва умумибашарӣ дар ташаккули фарҳанги умумӣ, касбӣ ва эстетикӣ имкон дод, ки таҳқиқот дар пояи пурқуввати илмӣ анҷом гардад.

Дар диссертатсия унвонҷӯ Усмонзода З.Ҷ. кӯшиш ба харҷ додааст, ки системаи фарҳанги эстетикӣ ва роҳҳои ташаккули он дар ниҳоди донишҷӯён тавассути ба эътибор гирифтани омилҳо, хусусиятҳои коллечҳо ва муассисаҳои фарҳанг бо таъя ба анъанаҳои миллӣ мутобиқ ба шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷиҳати илмӣ-методӣ асоснок ва роҳҳои тақмили ин унсӯри муҳими тарбиявӣ муайян карда шавад.

Аҳаммияти таҳқиқот дар он зоҳир гардидааст, ки кори таълимию тарбиявӣ ва фарҳангию фароғатии муассисаҳои фарҳанг бо назардошти хусусияту анъанаҳои миллӣ, ҷашвораҳо, барномаҳои театрӣ ва ҷорабиниҳои театришуда ошкор ва истифодаи бештаре самараноки онҳо дар раванди корҳои тарбиявӣ собит карда шудааст, ки муносибати нав дар омӯзиши низоми тарбияи эстетикӣ дар ҷумҳурӣ мебошад.

Аҳаммияти амалии таҳқиқот аз он иборат аст, ки дар барномаи педагогӣ ва тавсияҳои методӣ ҷиҳати тавсеаи системаи тарбияи эстетикӣ барои омӯзгорон ва устоҳои таълимӣ-истехсолии коллеч, ҳамчунин барои кормандони муассисаҳои фарҳанг оид ба ташаккули худшиносии миллии донишҷӯён тавсияҳои илмӣ-методӣ пешниҳод гардидаанд, ки шароитҳои самараноки педагогии амалӣ гаштани концепсия ва барномаҳои миллии тарбия хеле муфиданд.

Рисола арзиши бениҳоят баланди илмӣ ва амалӣ дошта, дар чараёни татбиқи Қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар° бораи масъулият дар таълиму тарбияи кӯдак», «Танзими ҷашну маросимҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва ”Мақоми омӯзгор” низ пурра мавриди истифода қарор хоҳад гирифт.

Рисола аз муқаддима, се боб, хулосаю тавсияҳо ва номгӯи адабиёти истифодашуда таркиб ёфтааст.

Дар бобҳои аввали диссертатсия асосҳои назариявӣ ва методологии ташаккули фарҳанги эстетикӣ, хусусият, омилҳо ва ҳамкориҳои функционалии коллеҷҳо бо муассисаҳои фарҳанг асоснок карда шудааст. Нуқтаҳои назари олимони ватанӣ ва хориҷӣ дар ин самт, ҳамкориҳои оила, мактаб коллеҷ ва муассисаҳои фарҳанг ҳамчун проблемаи иҷтимоӣ-педагогӣ, баъзе хусусиятҳои ташаккули он дар ниҳоди донишҷӯёни коллеҷҳо дар шароити соҳибистиклоли Ҷумҳурии Тоҷикистон шарҳу тавсиф ва маънидод шудаанд.

Боби дуюми рисола ба шароитҳои самаранокӣ педагогии тақмили тарбияи эстетикӣ дар шароити ҳозира дар заминаи таҳлили маводи коллеҷ ва муассисаҳои фарҳанги ҷумҳурӣ дар мисоли шаҳрҳои хурд бо истифода аз усулҳои таҳқиқоти педагогӣ ошкор ва механизму роҳҳои тақмили он барои ҷумҳурӣ муайян карда шудаанд.

Дар боби сеюми диссертатсия масъалаҳои қоркарди барномаи таҳқиқотӣ оид ба ташаккули фарҳанги эстетикӣ ва натиҷагирӣ аз таҳқиқот дар самти тарбияи эстетикӣ ҷамъбаст карда шуда, хулосаву тавсияҳои ҳеле зарурӣ ва барои қорҳои тарбиявӣ – эстетикӣ пешниҳод гардиданд, ки барои қормандони соҳаи маориф ва фарҳанг ҳеле самараноканд.

Дар хулосаи диссертатсия Усмонзода З.Ҷ. натиҷаҳои таҳқиқот ҷамъбаст ва хулосаҳои муҳим барои муқаммалгардониҳои қори тарбиявӣ-эстетикӣ ба низом дароварда шудаанд. Барои омӯзгорон ва коллеҷҳо ва қормандони фарҳанг тавсияҳои илмӣ-методӣ ва амалӣ пешниҳод ва маҷмӯи проблемаҳои нав дар ин самт зикр шуда, самтҳои афзалиятноки омӯзиши масъалаҳои фарҳанги зебоипарстии ҷавонон тавассути фаъолияти иҷтимоӣ-фарҳангӣ муайян гардидаанд.

Диссертатсия Усмонзода З.Ҷ. ба талабот ҷавобгӯ буда, дар сатҳи ҳеле баланд таҳия шуда, баҳои баландро сазорвор аст.

Диссертатсияи Усмонзода З.Ч. дар мавзуи «Ҳамкории коллеч ва муассисаҳои фарҳанг дар ташаккули фарҳанги зебоипарастии донишҷӯён» ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.9. Назария ва методикаи ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (педагогикаи иҷтимоӣ) пешниҳод шудааст, ба талаботи Низомномаи Шурои диссертатсионӣ ва Тартиби додани дараҷаи илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267) ва Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯйи ихтисос, номзади илм ва доктори илм, авторефератҳо ва мақолаҳои илмӣ ҷопшуда доир ба мавзуи диссертатсия ҷавобгӯ буда, муаллифи он Усмонзода З.Ч. сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.9. Назария ва методикаи ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (педагогикаи иҷтимоӣ) мебошад.

Муқарризи расмӣ:

Номзади илмҳои педагогӣ, иҷрокунандаи
вазифаи дотсенти кафедраи
Технологияҳои иҷтимоӣ-фарҳангӣ ва сайёҳии
Донишқадаи давлатии фарҳанг ва санъати
Тоҷикистон ба номи Мирзо
Турсунзода
Эшонқуловна

Назарова Зебунисо

04.09.2026

Маълумот барои тамос:

Суроға: 724032, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе,
н. Сино, кӯчаи Борбад ½ хонаи 13.
Тел.: +992 902448478.

Почтаи электронӣ: nazarovazebunisso@gmail.com

Имзои Назарова Зебунисо Эшонқуловна расдиқ мекунам.

Сардори шуъбаи кадрҳо ва корҳои махсус Нуридинзода Ф.

Маълумот барои тамос: 724032, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе,
к. Борбад, 73 “А”. Донишқадаи давлатии фарҳанг ва санъати
Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода. Тел.: (+992-37) 2 31 18 27;
Сомона: www.ddst.tj.